

LO GERONÈS

BIBLIOTECA PUBLICA
GIRONA

SETMANARI PORTA-VEU DEL "CENTRE CATALANISTA DE GERONA Y SA COMARCA,"

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Gerona	1 pesseta trimestre
Fora	1.25 id. id.
Extranger	1.50 id. id.
Un número, 10 céntims	

Administració y Redacció

SABATERIA-VELLA 2 1.er

ANUNCIS Y COMUNICATS

Preus convencionals

De tots los llibres, folletos, etc., que s' remetin a la Redacció, se'n donarà compte en lo Setmanari.

Any 1.er

Dissapte 30 de Juny de 1894.

Núm. 13.

SECCIÓ GENERAL

VALOR DEL CÓDICH CIVIL

segons lo llibre de D. Francisco Romani.

I.

En nostre article «Del dret català davant lo Códich Civil» publicat en l'últim nombre d'aquest setmanari, várem aludir, encara que sense conèixerlo directament, al famós treball degut a la ploma del eximí juriconsult don Francisco Romani titolat: «Concordancia del artículo 5 de la Ley de Bases de 11 de Mayo de 1888 con el artículo 12 del Código Civil y sus anexos y Refutación de las opiniones del Fiscal del Tribunal Supremo de Justicia declarando obligatoria para Cataluña la Institución del Consejo de Familia.» Aytal circumstancia y lo fet d'haverhi en lo repetit opúscol, a nostre pobre entendre, algunes afirmacions y apreciacions equivocades, nos portan a agatar altre cop la ploma pera intervenir en aquest debat pera Catalunya de tanta transcendencia.

No obstant, potser no ho fariém sino fos tanta y tant ben adquirida la reputació científica de son autor; donchs moltíssimes vegades y segons de la autoritat de qui procedexen, s'admeten com a principis axiomàtics moltes afirmacions, per convencionals y gratuïtes que sien, sense deturarse a subjectarles a la més lleugera crítica.

De la lectura, diem malament, del estudi del opúscol o llibre del Sr. Romani (quines obres son totes pera esser estudiades millor que pera esser llegides) es forsos deduir qu' aquest Sr. enten qu' entre l'article 5 de la Ley de Bases y lo 12 del Códich Civil, no solzament hi ha armonia y acort en quant a sa intenció o esperit que 'ls informa, sino que, además, la concordancia entre ells hi es en quant a la materialitat de la lletra.

Nos explicarem. L'article 5 de la Ley de Bases prescriu d' una manera molt clara que solzament serán disposicions de general observancia de les compreses en lo Códich Civil, aquelles que s' dictin pera lo desenrotlló de la Base 3.ª, referent a les formes del matrimoni, y les compreses en lo títol preliminar en tot lo que estatueixin respecte los efectes de les lleys y dels estatuts y les regles generals pera sa aplicació. L'article 12 del Códich, que constitucionalment no pot esser altre cosa més que la fidel reproducció del 5 de la Ley citada mantenint ab ell la consonancia més perfecta, está redactat de aytal manera que, pera saberse si s' conforma ab lo disposat en lo referit article 5, se fa necessari lo exámen de totes les disposicions compreses en lo títol 4.º del llibre 1.º, desde lo moment que després de dir que son obligatories en totes les provincies del Regne les disposicions del títol preliminar en lo que determinan respecte los efectes de les lleys y del estatuts y les regles generals pera sa aplicació, anyadeix que: «també ho serán las disposicions del títol 4.º llibre primer.»

Ara bé; si en lo meritat títol s' hi troban articles que de cap manera poden esser considerats com desenrotlló de la Base 3.ª, per regular, més que formes de matrimoni, efectes jurídichs produhits per aquest, dit queda que la contradicció, en quant a la materialitat de la lletra, no pot esser més patent entre los referits articles 5 y 12 de la Ley de Bases y del Códich Civil respectivament.

Lo Sr. Romani té la pretensió de demostrar, ab molt sana intenció sens dubte, que no hi ha antinomia de cap classe entre l'article 5 de la Ley de 11 de Maig de 1888 y l'12 del Códich, o sia que en lo títol 4.º del llibre 1.º no s' hi troban disposicions que realment y veritable significuin una fragant transgressió a lo terminantment establert en aquell repetit article, fundantse en la consideració de que pretextantse haverhi en lo títol 4.º del llibre 1.º disposicions no referents a les formes del matrimoni, com sia que totes elles tenen son desenrotlló en títols separat; y ab armonia ab les Bases declarades d' aplicació exclusiva als

territoris de dret civil comú, no es licit arguir que hi hage contradicció entre l'esperit y la lletra del article 12 del Códich ab relació ab lo 5 de la Ley de Bases. Segueix lo Sr. Romani: «En dit títol 4.º se fa referencia a la patria potestat de la mare, al Consell de familia y als bens parafernals, sense que axó signifiqui alteració de la Ley de Bases que concreta la uniformitat obligatoria del títol a les formes de matrimoni, objecte de la Base 3.ª, de cap manera a la institució de la patria potestat materna que s' objecte de la Base 4.ª, ni a la de la tutela que es objecte de la Base 7.ª, de les que prenen son fonament los títols 7.º y 9.º del llibre 1.º; axí com al régimen dels bens parafernals, objecte del títol 3.º del llibre 4.º»

Certa, molt certa, y pel mateix admissible, seria l'opinió del Sr. Romani sino se contentés sobre un fonament fals, puig que no es exacte, y estranyém s' hagi escapat a la penetrant y escrutadora mirada d' escriptor tant illustre lo fet de que les disposicions que s' troban en lo títol 4.º, sens que pugan esser considerades com lo desenrotlló y aplicació de tot lo referent a les formes de matrimoni, les constituixin simplement y pura articles de referencia a altres institucions que tenen en altres llocs del Códich son desenrotlló natural y, en conseqüencia, que tant solzament sien aquestes aludides per aquells articles. N' hi ha prou ab obrir lo Códich pera quedar convensus de nostra asserció, donchs en son títol 4.º, llibre 1.º s' hi troba la secció 5.ª del capítol 1.º que sota l' epígraf «Dels efectes de la nulitat del matrimoni y dels del divorci» reglamenta y regula principalment y directa y no ab mers articles de referencia, tots los efectes jurídichs que poden provenir del fet de la presentació del libell de nulitat de matrimoni o bé de divorci y los que resultan de la declaració de la nulitat o del divorci. Aytal secció forma part integrant del títol 4.º, llibre 1.º, no s' refereix a les formes del matrimoni y lo tractat en ella no te complement en cap més part del Códich, ja qu' aquest no torna a parlar d' aquells efectes produhits per la nulitat y pel divorci o presentació de libells pera obtindre aquestes declaracions; luego claudica per la basa la teoria del Sr. Romani, essent en conseqüencia manifesta l'antinomia y no produhida per la perspicacia causística, sino en virtut de l' exercici d' una veritable exegesis, entre 'ls articles 12 del Códich y 5 de la Ley de Bases.

¿Com resoldrela? En lo sentit qu' indicarem en nostre precedent article, ço es, en lo de que no deuenh considerarse com disposicions aplicables a nosaltres totes aquelles que, encara que vinguin compreses en lo referit títol 4.º, acusin una transgressió al natural desenrotlló de la Base 3.ª en lo referent a les formes de matrimoni, donchs, de no esser axí, resultaria l' absurdo incòmprensible de donarse al article 12 del Códich Civil, aplicació preferent al 5 de la Ley de Bases, ab tot hi haver sigut l' últim expressament dictat pera fixar la situació del dret foral davant lo Códich Civil, y de no poder esser lo primer, respecte a sa intenció o esperit que 'l' informi, més qu' una reproducció d' aquell. En aquest sentit comensa a decantar-se la jurisprudencia. Ab lo dit, creyém haver demostrat que 'l Sr. Romani s' equivoca al apreciar lo contingut del títol 4.º del llibre 1.º, per haberli passat desapercibudes algunes de les seccions compreses en dit títol, com la quinta del capítol primer quin epígraf hem transcrit, y altres que tampoch poden esser considerades d' aplicació pera Catalunya, com la quarta del mateix capítol que regula los drets y obligacions entre marit y muller, ço es, los efectes civils del matrimoni en lo relatiu a les persones dels cónyuges, en quina secció, que sembla esser la que més tingué a la vista lo Sr. Romani al escriure son notabilíssim opúscol, s' hi troban articles que tenen més significació y més valor que 'l d' una pura referencia a la patria potestat materna, al Consell de familia o als bens parafernals; com, per exemple, los articles, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64 y 65; per manera que solzament trobém en aquesta secció l' article 66 que pot esser considerat de pura referencia a altres parts o institucions reglamentades en lo Cò-

dich, ja que 'l 63 encara que en son número segon fa referencia a la patria potestat materna, no succeex lo mateix en son número primer, quan diu que podrá la dona sense llicencia de son marit fer testament, y que 'l 61 no pot esser considerat de mera referencia a la contractació de parafernals, ni a cap altre institució jurídica, desde 'l moment qu' estableix lo principi general de que la muller, a no esser en los casos y ab les limitacions establertes per la Ley, no pot fer cap acte jurídich sense la llicencia de son marit. Article en aytals termes concebut no es article de referencia, sino que al contrari a n' ell haurán de referirse altres, sino expressament al menys implícita, com lo 1387, que es una aplicació en materia de parafernals dels articles 60 y 61.

Tampoch a nostre entendre son preceptes que pugan tenir entre nosaltres forsa d' obligar, los que s' contenen en la secció segona del propi capítol 1.º, ab l' epígraf de «Disposicions comuns a les dues formes de matrimoni,» donchs resulta violent admetre que uns articles que reglamentan los efectes dels esponsals, los de certes prohibicions pera contraure matrimoni y lo consentiment que per part de certes persones sol precedir a la celebració del matrimoni, o sia dos requisits que lo poden precedir (no essent indispensable 'l de la llicencia pera que valga 'l vincle), sien considerats com desenrotlló de la Base 3.ª en lo que se refereix a les formes del matrimoni, y per lo mateix com aplicables als territoris de legislació foral, quin régimen jurídich segons l' article 5 de la Ley de Bases ha degut quedar intacte, feta excepció solzament de lo que s' refereix a les formes de matrimoni qu' admeti y reguli 'l Códich y d' aquelles prescripcions que determinin los efectes de les lleys y dels estatuts y les regles generals pera llur aplicació. Los articles que comprén aytal secció, de cap manera poden esser invocats a Catalunya, del moment que tots ells poden perfectament existir, ja ab les formes de matrimoni que 'l Códich reglamenta, ja ab qualsevol d' altres y de qualsevol modo regulades, ço es lo mateix, que poden subsistir ab independencia de les formes de matrimoni.

Per altre banda, d' aplicarse a Catalunya aytals articles y no la Ley de Dissens patern, per la que enteném hem de regirnos en lo pertinent a la llicencia qu' haja de precedir al matrimoni, resultaria l' absurdo de que 'l Códich Civil, en forsa y virtut de son article 45 que prohibeix lo matrimoni al menor d' etat sense llicencia de les persones a quines correspon donarla, establis una desigualtat de dret entre un castellá y un catalá per exemple, essent com es diferent a Castella y a Catalunya l' época d' arribar a la major etat (23 anys y 25 respectivament), no obstant y esser lo pensament del legislador, com únich comprensible, lo d' unificar. Si lo legislador hagués volgut que l' article 45 fos de general observancia, en compte de les paraules menor d' etat, hauria usat les de menor de tants anys.

Si 'l Sr. Romani no tingués un concepte format, millor del que s' merexen, dels unitaristes espanyols, que quan no poden causar als territoris aforats una ofensa grave procuran de totes maneres ferirlos en una cosa o altre y perjudicarlos ab alló que constitueix son especialíssim mode d' esser, fent, segons gráfica expressió de nostre Guimerá, no «la feyna del lladre que ns ho roba tot en mitj del camí», sino la feyna perfidiosa del corch que rosega ahir, avuy y demá la viga fins que la casa s' desploma, no hauria a ben segur defensat ab tanta bona fé al Govern de Madrid y a la Comissió de Códichs, secció de Dret Civil, en la obra de desenrotllar en un Códich Civil la Ley de 11 de Maig de 1888.

Recordis ab quin empenyo volien nostres enemichs d' avuy, que son los matexos d' ahir, que subsistís en sa redacció primitiva l' article 15 del Códich, no obstant y significar la desaparició de ciutadans aforats y per tant la destrucció del impropriament anomenat dret foral, que 'l poder legislatiu manava respectar, y així no semblará estrany que s' preocupessen d' incluír al menys en lo títol 4.º

llibre i. r y fins en lo mateix títol preliminar, articles que no haurían de esserhi, si fidelment s' hagués acatat lo prescrit d' una manera categòrica en la Lley de Bases; donchs que per més que aquestos no pujan prevaler davant d' una interpretació recta y sancera, com afortunadament comensan a declararho lo Tribunal Suprém y la Direcció General dels Regístres, ab tot los despossehidors de la nostra personalitat, pera sembrar la confusió en nostre dret molt poden, y ells ho saben bé, esperar de la judicatura, qu' allí á Madrid pera tota Espanya confeccionan, exigintli en l' acte de la oposició tant solzament lo coneixement del dret per ells anomenat comú, ab algunes poques preguntes de dret foral.

En altre número nos proposém demostrar que també en lo títol preliminar del Codich s' hi comprenen articles que de cap de les maneres poden tenir aplicació á Catalunya, un dels quals ha sigut indegudament alegat per lo Sr. Romaní.

E. SAGUER Y OLIVET.

FÁ VERGONYA

La qüestió dels Tractats de Comerç concertats pel Govern ab varies nacions y particularment lo projectat ab Alemanya, es d' aquelles que per la munió de interessos que tocan y poden afectar no es possible tractarse de qualsevol manera. Solzament aquells que n' hagen fet un estudi detingut, y que tingan competència suficient, poden formar-se una opinió ilustrada y axó encara ohint y pesant les rahons que donguin los diversament per los mateixos afectats. No es donchs una qüestió abstracte que degui tractarse *a priori*, ni ab lo punt de vista de teories econòmiques absolutes; sinó una qüestió pràctica, de la quina dependeix la vida y l' pervindre de gran nombre de famílies, que interessa al treball y á la fortuna de tota la nació, y l' interessa tant més quant en aquest punt un disbarat ó una equivocació porta conseqüències sino impossible difícils de corregir, ja que 'ls tractats son un pacte entre dos nacions, pacte que no 's pot desfer fins acabar-se lo plasso fixat ó sense la voluntat concorde d' abdues parts.

Per axó nosaltres, sempre que directa ó indirectament nos hem ocupat de aquesta qüestió, sense may tractarla á fons perque no tenim competència ni l' hem estudiada pera poder ferho, nos havém concretat á fer ressorir sa importància, ó combatre la precipitació y l' esperit d' escola, tant en lo Govern y en lo ministre qu' ha confeccionat lo tractat, com en los que lo contraduehen ó apoyan; á evidenciar qu' aquesta no es ni deu convertir-se per ningú en una qüestió política, ni molt menys d' amor propi, y, per fi, á recomanar á tots los interessats d' una manera directa que no es bó ni profitós extremer ses propies conveniències sense consideració á les del próxim, y que, en comptes d' intransigència y passió, lo que en aquest punt convé es armonia y concordia seguint la màxima de que: «*lo que no vulguis per tú, no vulguis per ningú.*»

Per axó també al contemplar lo qu' avuy passa á Catalunya y principalment á nostre comarca respecte del tractat ab Alemanya, no poguerem menys de dir ab plena convicció: «*Fa vergonya; ningú mira més que lo que á n' ell li convé y 'ls uns pels altres nos anirém arruinhant tots. L' intransigència ha arribat al punt de que en lo meeting de St. Feliu no 's permeté parlar á un individu de la Lliga de Catalunya de productors que hi havia anat expressament.*»

Y avuy, posant ben bé los punts sobre las ins, tenim de repetir altre vegada: fá vergonya.

Sí: fá vergonya, qu' un ministre lliure-cambista s' aprofiti de sa interinitat en lo ministeri d' Estat pera concertar tractats de comers de qualsevol manera.

Sí: fá vergonya, que l' Govern, compromés á durlos á bon terme, fassi de sa aprobació una qüestió de gabinet, una qüestió política y fins provi de fer pressió en una comissió del Senat.

Sí: fá vergonya, que 'ls industrials perjudicats se reuneixin á Bilbao y tractin ab menyspreu y sense conèxerles ni consultarles, les industries pel tractats afavorides.

Sí: fá vergonya, que 'ls industrials tapers afavorits pel tractat ab Alemanya, tractin ab menyspreu y sense conèxerles ni consultarles, les industries pels tractats perjudicades.

Sí: fá vergonya, que l' intransigència arribi al extrém de negar l' us de la paraula á un industrial no taper, qu' havia anat expressament á St. Feliu pera pendre part en lo meeting.

Sí: fá vergonya, que en comptes de buscar en l' unió dels esforços de tots la consecució de lo que á cada hū convinga, se busquin pretextos d' amor propi pera combates y motejarse.

Sí: fá vergonya, que no s' agrahixin los treballs y la bona voluntat d' un diputat á Corts á favor de l' industria tapera, solzament perque ses conviccions no li permeten votar lo tractat ab Alemanya.

Sí: fá vergonya, qu' uns y altres hagen permés que 's desnaturalise lo sentit de ses manifestacions y de ses desitjos, dexant que 'ls polítics de professió se n' apoderessin y se'n utilissessin, com ha succehit, entre altres puestos, á Tarrassa y á St. Feliu.

¿Es ó nó veritat que ningú mira més que lo que á n' ell li convé?

¿L' apassionament no ha arribat al extrém d' entregar-se fins al diable, com se sol dir, si creguéssin qu' aquest havia de fer lo miracle de ferlos sortir ab la seua?

FÁ VERGONYA.

J. B. y S.

CRONICA

EXTRANGER

La setmana qu' acabém de passar ha sigut de desgracies. A Hong-Kong, China, la peste bubónica fa estragos horribles; en un sol die moriren en la citada població 2,000 atacats; á Cardiff, Inglaterra, hi hagué un explosió de gas *grisú* en la mina anomenada Albión quedant sepultats més de 200 obrers; y á Sant Petersburg s' ensorrá l' palau Orlandi occasionant moltes víctimes. Pero lo que ha causat més sensació ha sigut l' assassinat á Lyó de Mr. Carnot, president de la República Francesa, assassinat produhit pel desgavell moral de la societat present, que ha fet del crim y de l' estermini pera certes intelligències exaltades una arma de regeneració social. Un crim tant execrable hauria de fer obrir los ulls de tothom y sobre tot dels governs, no ja tant solzament pera pendre las providències qu' imperiosament demana la defensa de la societat, sinó pera veure de corregir y atacar les causes del mal en ses arrels, causes que 's trovarían en lo desenfrenat egoisme y preponderancia dels interessos materials, que les modernes lleys polítiques atian y afavoreixen.

La sensació causada per l' atentat ha sigut gran á tot França y á tot Europa, quins governs s' han afanyat tots á trametre á la nació francesa lo testimoni de sa indignació y de son condol; haventse conseguit dominar l' agitació y los disturbis ocasionats, sobre tot á Lyó mateix, pèl fet de esser italiá l' agressor.

Reunides á Versalles les Cambres franceses en Assamblea, convocada pel president del Senat, han elegit president de la República, per 451 vots, á Mr. Casimir Perrier.

ESpanya

Se pot considerar com un fet la próxima clausura de les Corts sense aprobar los pressupòsits, ni 'ls tractats de comerç. La manera d' obrar del Govern axí ho abona, donantse pressa á fer despatxar les lleys que creu indispensables pera sa vida desembarassada en lo que pot afectar certs interessos ó la marxa econòmica del país. S' ha aprovat ja la lley de Tresorerías, ó sia l' ampliació al Banc de la facultat de cobrar les contribucions, mediant qu' aquest adelantará al Govern diners per anar tirant. Estant enllestits pel Congrés y ho estarán aviat pel Senat la lley contra 'ls atentats anarquistes, y l' ascens d' un pich d' un gran nombre de militars al càrrech superior, essent de suposar que lo que costi al país lo *salto del tapón* aquest s' ho estalviarà d' alarmas y trifulques. Per fi, se donará autorizació pera plantejar certs gastos de guerra y altres que sembla que no tenen espera; y ministres y diputats y senadors se'n anirán á passar l' estiu á fora. Aquesta setmana l' esbalot ha tocat al Congrés ab motiu d' unes preguntes fetes per un diputat antillá que va dir, entre altres coses, que desde Madrid no 's poden fer bé les lleys pera Cuba; sentirho, horroritzarse, increparlo y cridar va esser tot hū; lo president va rompre dos ó tres campanetes y, á la fi, va lograr restablir la pau y quietut entre 'ls lleisladors, sense necessitat de posarse l' sombrero. Del joch, y dels diners de l' esquadra nos quedarem com estavam y sort encara que pel costat del Marrok la cosa marxa bé y cobrarem, sino tot, bona part del primer plasso d' indemnizació per lo de Melilla.

Lo meeting dels comerciants y consumidors de Madrid á favor d' En Moret, va resultar un *fiasco*; y axó que diuen los diaris que va tenir tota la protecció d' alguns personatges que entenen molt en organisar manifestacions ruidoses y efectistes. Com á conseqüència, lo president del Círcol de l' Unió mercantil de Madrid ha presentat la dimissió. La falta de manifestants lo vá omplir lo Sr. Fabra y Floreta, representant una colla de cents mils partidaris del tractat ab Alemanya. ¡Lástima qu' are no s' estilin los diputats per acumulació, que no hauria de reguar tant l' acta de Gerona!

Suscrit per En Francisco Pi y Margall s' ha publicat lo manifest-programa del partit republicà-democràtic-federal. Es un document, ben escrit y notable, de tendències molt radicals y que 's proposa contribuir á la resolució de la qüestió social, regonexent qu' aquesta avuy s' ha imposat sobre la qüestió política. Qualsevol que sia lo judici que 's formi d' aquest document, es precis regonexer que mostra entera de conviccions y fé política, circumstancies dignes de consideració y de respecte, sobre tot avuy que la majoria dels partits polítics no saben ahont van, ni lo que volen.

—A Asturias també hi hagué una explosió en una mina qu' ha causat moltes desgracies.

CATALUNYA

Se preparan meetings sobre 'ls Tractats de comerç á Balaguer y á Gerona, organissats per la Lliga de productors del Principat de Catalunya. Ahir se'n va celebrar un á Manresa.

—Ha produhit sensació la detenció d' un subjecte que 's creu tenia l' propòsit d' atentar contra la vida del governador de Barcelona, Sr. Larroca.

NOTICIES

Oficials.

Butllet Oficial del 25 de Juny.—Anunci de l' Administració d' Hisenda, de 18 de Juny, fent á saber per terme de deu dies comptadors del de la publicació en el *Butlletí*, estarà de manifest en aquella oficina la matrícula de la contribució industrial de aquesta Ciutat per l' próxim exercici de 1894-95.

Circular de l' Administració d' Hisenda, de 21 de Juny, anunciant lo repartiment de cupos per riquesa urbana que han de satisfer los pobles que no tenian aprovat sos registres fiscals fins lo 15 d' Avril últim.

Ajuntament.—(Sessió del die 25 de Juny.)—Presidida

per l' Alcalde y ab assistència de onze regidors, comensá la sessió llegintse l' acta de l' antecedent que fou aprovada y firmada. Se prengueren los següents acorts:

Aprobar varis comptes, y la distribució mensual de fondos.

Haverse enterat ab satisfacció d' una comunicació de la Comissió d' evaluo, donant coneixement que la riquesa urbana d' aquesta Ciutat tributará en lo successiu á rahó del 17'50 per 100 pera l' Tresor.

Donar un permís d' obres.

Quedar enterat d' haverse retornat lo dipòsit al empresari del Teatre.

Suspendre la sortida de la Comissió qu' havia d' anar á Madrid, per haverse resolt dos dels assumptos pendents y estar á punt de tancar-se les Corts.

Que 's pintin los ponts metàlics de la ciutat.

Y que per l' Alcalde se fassi present á l' empresa de les aygues que si no dexa com correspon l' empedrat dels carrers, qu' hagi hagut de axecar, l' Ajuntament ho farà á ses costes.

Reproduhim en aquest número l' interessant treball, publicat en *La Lealtad* de St. Feliu de Guixols per N' Agustí Cases, sobre lo monument megalítich últimament descobert en nostre comarca y doném á dit Sr. les gracies per havernos permés acompanyarlo de la representació gráfica del expressat monument.

—Hem rebut lo Cartell de premis pera l' Certámen qu' enguany celebrarà l' *Associació Literaria de Gerona*, que procurarem inserar en lo próxim número.

—Agrahim al Sr. Figueras l' atenció que ha tingut en remetre un abono de 24 ampollas *frappé*. En la «*Frigorífica Gerundense*» trobaran nostres llegidors gel fresch y transparent, que poden proporcionar ab ampollas á 40 rals un abono de 24, ó bé ab trossos á ral el kilo.

—Han arribat procedents de Hostalrich y Barcelona D. Enrich Martínez Dalmau, ex-dipositari de fondos provincials, ab sa Sra. y fills.

—En Joseph Morató y Grau sab mellor que ningú la satisfacció que havém tingut ab motiu de esser premiat á Valls. Are que altre volta es premiat en lo certámen de Tarrasa, ab una distinció consemblant á la de Valls, lo felicitem ab més eslusiasme que allavores, desitjantli nous llorers en sa carrera tant brillantment comensada.

—Lo die 26 se vá celebrar á la Diputació la subasta del primer tros de la carretera provincial, número primer del plan aprovat pel Govern, que comprén desde Banyoles al poble d' Esponellá. S' adjudicá provisionalment per haverse presentat postura inferior en unes 10,000 pesetes al tipo de subasta, ignorantse si á Madrid n' hi va haver alguna que millorés les condicions. De tots modos nos felicitarém moltíssim de que les obres pujan comensar aviat.

—Lo dilluns se vegé en judici oral la causa dels assassinats de l' Armantera, essent condemnat á mort lo processat Joan Galcerán. Al mateix temps se veyá també en judici oral á l' Audiencia de Barcelona la causa per los crims de Castelldefels, havent també lo Jurat condemnat á mort al processat.

—La *Lucha* s' ha sortit de test perque, després d' ahervos demanat que parlessem clar, li várem dir que tenian del catalanisme un concepte molt diferent los periodistes que *cobran* dels periodistes que *pagan*. Ab aquest motiu té l' atreviment de parlar de dignitat y d' educació y fa semblant d' amenassarnos. ¡Huy, quina por!

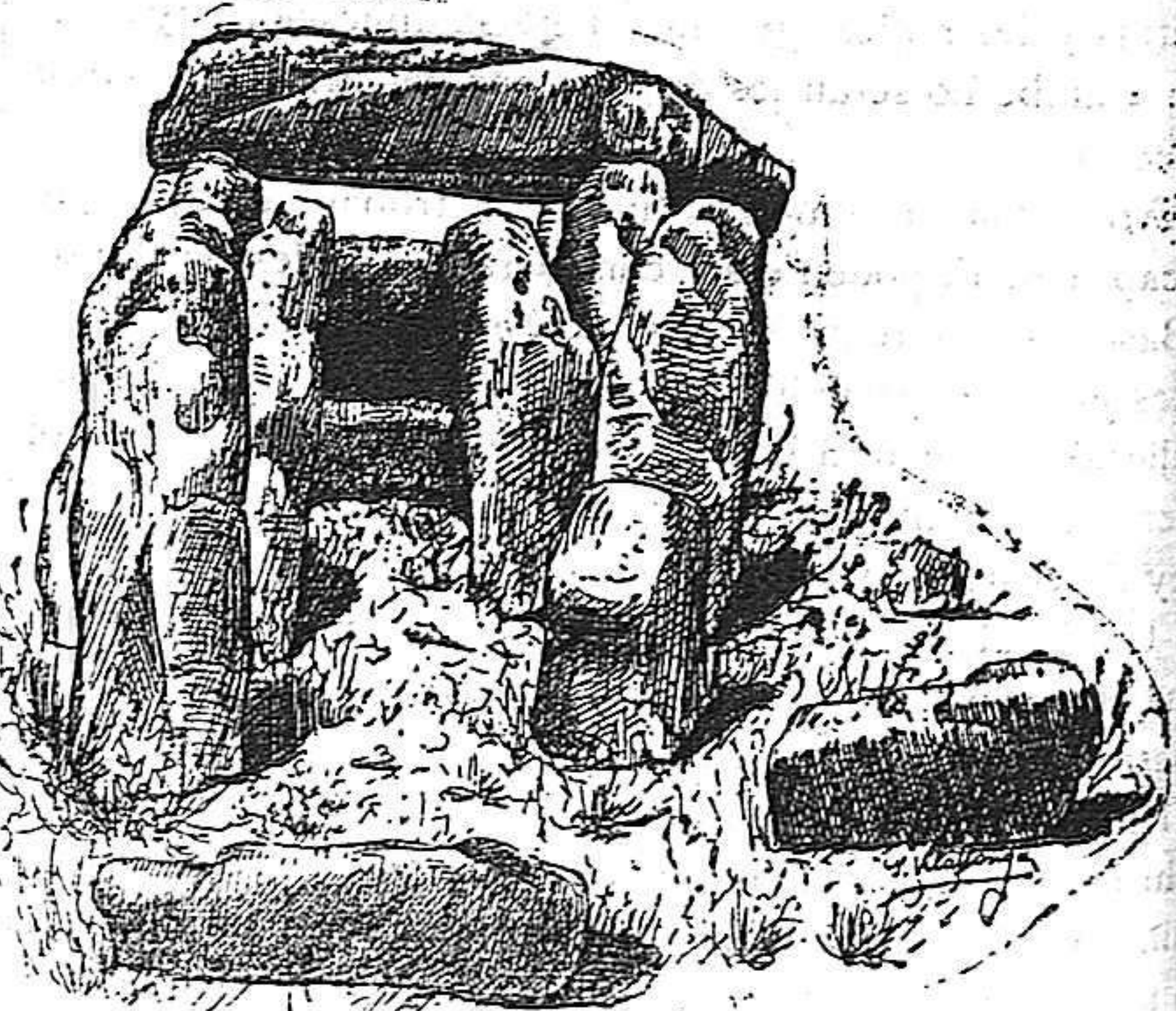
—Lo distingit advocat y convensut catalanista don Francisco Romani y Puigdemogolas, nos ha enviat l' opúscul legal á que fan referencia los articles d' En Emili Saguier, que venim publicant. Li agrahim molt la atenció y li doném les gracies.

—Ahir va morir ofegat en lo riu Ter, en lo lloch conegut per *La Gorga d' En Brú*, un assistent qu' havia anat á banyarse. Es trist que desde fa molt temps no 's passi cap any sense que s' hagin de registrar víctimes ocorregudes en dita gorga. ¿No podria buscarse la manera d' arrasarla y ferla desaparèixer, ó quant menys de posarhi algun avis ó senyal que denunciés lo perill? Seria un servey humanitari que tothom agrahiria.

—Per lo *Centre Catalanista de Gerona y sa Comarca*, s' está preparant una excursió á Romanyá ab l' objecte de visitar lo monument primitiu descobert en dit poble. Sembla que l' excursió será molt animada per esser molts los socis que 's proposan concorrehi.

VARIETATS

Un Monument Megalítich

Ab tot y esser conegut son nom; malgrat las visitas, que deu rebre en lo temps de la pela per part dels que van en busca de rusquers; per més que hi puje algú de tant en tant mogut per aficions cinegéticas, Romanyá queda encare bastant ignorat baix lo punt de vista del

excursionisme y es llàstima que aixís siga quan té condicions, que l fan apreciable en ben variats sentits. Los boscos, que ja rodejan la Font Picant, van extenentse costa amunt, embolcallant ab son mantell totas las estribacions de la montanya y comunicant severitat al paisatge ab lo fullam vert-negrech dels suros. Quan després d' anar bon rato per corriols de regular pendent y tenint devant un horisont circumscribit s' arriba, per fi, al poble, llavors pot rabejarse la vista en un quadro immens, del que la Costa d' en Alou, hont blanquejan los desmonts y terraplens del ferrocarril, en forma l primer terme, desenrollantse en lo segon la plana, en que, entre innúmers pobles y veynats, s' hi oviran Cassà y Llagostera y que sols limita á considerable distancia un cercle de montanyas, d' hon sobresurt la silueta gegantina del Montseny. Lo poble consta d' unas pocas casas al voltant de la rectoria y adossada á n' aquesta, corresponent al centre d' aquell conjunt senzill, s' hi aixeca la diminuta iglesia, precedida del cementiri y coronada per un cloquer de grisencas pedras, hont s' enfila l eura, eixa *amiga fidel de las ruinas*, á las que dona l' abrigo del seu amor.

Y si pochos son los que admiran ó han admirat la Naturalesa desd' aquells cims, menys son encare los que hi han reparat las petjadas de la Historia, la poesia dels recorts.

Opina l Sr. Pella, en un treball qu' acompanya á l' obra; que tot ampuñandés deuria conéixer, que se fa convenient l' estudi de la Historia per comarcas. Aplicant pareuts arguments y limitant la feyna del investigador á una sola població, mouria s llavors l' activitat d' aquest per un camp estret, mes que no sería obstacle pera que l' amor á las cosas, que més d' aplo se veuhen y que cada dia s' tocan, portés lo fill del lloch historiat á descubriments, que per la major universalitat del treball no lograria obtenir l' historiador de la comarca y que serian no obstant materials preciosos, que son talent no podría rebutjar. Se posaria l' amor patri á contribució de la Historia y és en aquest concepte que resultaria, á mon entendre, curiosissima la monografia, en que una má perita descrigués las vicissituts passadas en lo recó patri de Romanyá y que se revelan á primera vista á qualsevol persona de mitjans coneixements ab' sols considerar las reliquias, que de llunyanas y distintas centurias arreu se veuhen. Casi bé tot lo que resta es fragmentari, mes no deixaria per aixó d' imposarse á la inteligencia del arqueòlech y á la imaginació de tots los que s' complahuen en reconstituir passadas épocas. La tradició oral, los papers particulars de cada propietari y l' arxiu del Rector donarian fé de la relativa antiquitat, aixís dels masos d' aquella afrau, com de la existencia de casas aplegadas al entorn de la Parroquia. Ab la historia del monestir de Sant Feliu, tant lligada ab tota la comarca que l' rodeja y qu' en gran part senyorejaba, no sols se remontaria l' origen de Romanyá á través dels temps mitjevals, sino que demostraria s ja palpablement sa existencia en la segona meytat del segle desé y los documents escrits, que pera tal asserció podrian adhirse, anirian confirmats per la capella y son campanar, document de pedra, qu' ab caràcters romànichs, posaria sens dupte la fetxa de la seva erecció en época bastant anterior á la dotzava centuria de nostra era. Una lápida gòtica empotrada en la paret exterior de l' iglesia procuraria ensemps més d' un dato curiós y serviria de punt de sortida pera profitosas investigacions. Y ¡qui sab, si ab deduccions històricas y ab excavacions fetas ab ordre se veuria á la mateixa actual capella, descansant sobre construccions de la dominació romana! No es tant fora de lloch semblant hipòtesis, ja que hi ha qui descubri no fa molt temps fragments de vidrieria y ceràmica enterrats junt á cadavers de remota época; existeixen, ademés, monedas, que no donan lloch á dubte sobre la seva procedencia y la consideració d' ellas y d' alguna altre trovala, aixís com l' estudi de la táctica militar de Roma, que podría jutjar a quella una posició estratègica, unit tot ab la presencia de moltas pedras talladas y disposadas en forma de muralla, en punts, hont ni las necessitats del conreu, ni las costums de la encontrada ho justifican, potser posarian, ab l' ajuda de la filologia ó de l' etimología, la naixensa de Romanyá (*Romanyano*, com diu la lápida de l' iglesia) en un *oppidum* romá ó siga, en un dels molts tentaculs, ab que desde l' Tiber se mantenía tributari d' un sol amo tot lo mon conegut.

Mes tampoch aquí s' aturaria l' afany d' escorcollar, sino qu' anant contra la corrent dels temps y atravesant l' archs periodos, dels que, sens dubte, rés podría escatir qu' al present tema fés referencia, acabaria per perdre's ó divagar en las fantásticas nebulositats de la época prehistòrica. L' estudi de la Prehistoria no està sens antecedents en aquesta comarca: á pochos passos de Romanyá hi ha Vallvenera ab sa *Pedra Aguda*; bastant més lluny, pero en altre direcció seguint l' altura de las Gabarras, se troba lo *Cementiri dels Juheus* á St. Cebriá de Lladó y la *Pedra Dreta* á St. Sadurní y en las montanyas que dominan Solius, son ja més coneguts lo *Plá de Vidre* y *Pedralta*, objectes tots qu' ha citat ab erudició l' Historiador del Ampurdá. Ben pochos, no obstant, son encare los que tenen noticia de la trovala feta no hi ha molt en la propietat del Sr. Cama, consistent en un monument megalítich, bastant més important que ls anomenats y completament ignorat fins avuy, puig, si bé en la rodalia

coneixia tothom la *Barraca d' en Dayna*, ningú s' hi havia fixat ab l' atenció que s mereix. La tradició, la llegenda y la superstició no s havian complagut, com tantas voltas succeeix, en adornar ab son màgich prestigi a que llas pedras y oblidadas, lluny dels camins tranzitats, lo mateix que l' restant pedregam de la montanya, no s fa estrany si ningú en resava y si l' folklorisme deixava d' esser aquí lo precursor de l' arqueología.

Sortint del poble per un camí que tira aproximadament vers sol-ixent, passant proper d' un arbre colossal, (1) després d' un quart de caminar per aquellas alturas, s' arriba á la part més elevada d' una ondulació del terreno, hont los suros deixan veurer entre sas brancas la costa llunyana de Palamós. Lo bosch s' extén allá per una petita explanada y en la part N. de la mateixa, desafiant las dotzenas de segles, que sobre d' ellas pesan, se destacan dretas unas y tombadas altres las pedras del vetust monument. Constituían aquest una sèria de lloas planas, de regular superficie, disposadas en cercle é immediatas l' una á l' altre, no deixant entre ellas solució de continuïtat, sino en la part, que mira al S. E. Lo cercle aixís format media un radi de 5 1/4 m. y en la obertura mentada comensava un camí cubert, que seguint la direcció d' un diàmetre, penetrava fins més enllá del centre, hasta assolir la llargada de 6 1/2 m. Quedava tancat lo corredor en son final per un sol bloc de 2 m. d' amplada, originanthi una cambra, qual superficie passava d' un metre quadrat. Las vuyt pedras per banda, que tenia eixa galeria, totas se veuhen encare més ó menys apartadas de la posició vertical y trencada per la meytat una d' ellas. No succeeix igual ab las que, fent de sostre, guardavan posició horisontal á sobre de las primeras. D' ellas en quedan no més que dos, per cert, de las més grossas y entre las que jahuen per terra, es fácil endevinar, al menys en una, la part que li havia correspost en lo conjunt.

Sembla avuy ja provat, un cop abandonas las teorías, que ls consagravan á usos purament hícrátichs, que molts dòlmens y altres monuments megalítichs estavan completament cuberts de terra. Si bé no es probable qu' aixó pugá assegurar-se en tots los estudiats, contitueix, no obstant, una suposició més lògica, tractantse, com se tracta, de cámaras sepulcrales y lo monument de Romanyá, potser resulta un argument en favor de tal teoria. En primer lloch, l' interior del recinte circular es plé de terra; arriba aquesta en alguns punts no molt lluny de la part superior de las pedras dretas y forma un pis sensiblement més alt que l' terreno exterior. Si se nota, ademés, que la explanada on que l' monument se trova es una mica més elevada en la proximitat del mateix y si s' observa per últim que dels còdols, que forman cercle, no en hi ha un sol, qu' estiga inclinat vers dintre, pero si tots en lo sentit de dintre á fora, sembla casi natural la conseqüencia de que aqueixos còdols cumplian l' ofici de sostenir molta més terra, de la que avuy sostenen y que sol; lo pés d' aquella ha sigut causa de que adoptessen la llur actual posició. Lo temps y la intemperie poden molt bé haver desfet y escampat lo monticuli. Devant de semblants reflexions sens dubte no sería aventurat considerar lo monument de Romanyá, com una de las varietats de lo que s' anomenan *tumulus*.

Los objectes, que per are té trovats lo cuidadós propietari del monument, consisteixen principalment en ossos més ó menys carbonisats, en varis fragments de te-

(1) Aqueix suro, que per sas dimensions y ufana es potser, únich en la comarca; fá recordar lo freixa colossal de las *sagas* escandinavas. Segons tradició, hi ha 150 anys qu' era igual qu' are. Mideix en sa copa un diàmetre aproximad de 20 m. y de 2 m. en la soca llevant, quant lo pelan, unas dotze dotzeras de *pannas*. Ell es lo rey de la encontrada y simbol ensemps de la seva industria.

rrissa y en alguna cyna de pedra. ¿Son aquestos datos suficientes pera que pugá l' arqueòlech fixar época? La tasca es més que difícil y sens prétenir empèndrerla, pero admetent los periodos ab que s' ha volgut dividir, més ó menys vagament, la prehistoria y que més qu' etapas cronológicas, marcan graus de progrés, pot saltarse ab tota seguritat per sobre de la época paleolítica y penetrar ben avant en la neolítica. Aixís ho demostra un fragment de sílex de color negrech, polit ab esmero y presentant en los costats de la seva llargada un tall perfectament definit y treballat. Tenint present que continuava las sevas evolucions la industria de la pedra, una volta ja en us los metalls, es probable que l' arqueòlech experimentat descubris, en aquest fragment, un exemplar coetani dels primers instruments de bronze, mes pera ls que essent més llechs en l' assumpto, no podém endinsarnos en pregondas disquisicions, un informe tros d' aquesta materia, qual pristina forma es impossible endevinar, ve á apartarnos tota classe de dificultats. Ademés, la cremació dels cadavers, que sembla haver estat costum ó rito durant la edat del bronze, vé també confirmada á Romanyá per varios ossos carbonisats y calcinats que del interior del monument s' extrauhen.

Los fragments ceràmichs potser donarian lloch á més dubtes, puig mentres s' en trovan de fabricats ab terra grollera, plena de granets de sorra y malicuyta, en hi ha també un qu' altre de color uniforme, de gruixaria igual y ab petites ranuras paralelas, que posan en evidencia l' acció del torn. De tots modos cap dintre lo possible qu' existissen ó se fabriquessen los primers, en la época, qual major avens marcan los segons.

Posteriorment s' han descubert, segons noticias, unas puntas de fletxa, que no deixarán d' estar en armonia ab l' altre tros de sílex. Potser se ferán encare altres trovalas, gracias al zel del propietari, qui va obrint ab conciencia una excavació, pero basten y sobran las fetas y s basta y sobra l' monument tot sol pera revestir una importancia, que no tenen, á bon segur, la major part dels prehistòrichs á Catalunya existents; que l' fa digne de la visita de las societats y particulars, que per la historia de la terra s' interessan y que deu excitar lo talent d' algun arqueòlech pera estudiarlo científica y extensament.

Es d' esperar qu' aixís siga y que m' capiga la honra d' haver essat un dels primers en donarlo á conéixer.

AGUSTI CASAS.

(De *La Lealtad*, de S. Feliu de Guixols.)

Secció Religiosa.

SANTS DE LA SETMANA.

- Dissapte, 30.—La Commemoració de s. Pau ap., santa Emiliania mr. y s. Marsal b.
- Dijumenge, 1.—VII. La preciosissima Sanch de Nostre Senyor Jesucrist, S. Galó b. y sta. Leonor reyna.
- Dilluns, 2.—La Visitació de Ntra. Sra. y sts. Procés y Martinia, mrs.
- Dimars, 3.—S. Trifó y comp. mrs. y sta. Mustiola v. m.
- Lluna nova á 5 h. 33 matí, en Càncer.—Calor.
- Dimecres, 4.—S. Laureano b. y bro. Gaspar de Bono.
- Dijous, 5.—S. Miquel dels Sants of. y sta. Zoé mr.
- Divendres, 6.—S. Isaias prof. y s. Tranquill, mr.

QUARANTA HORES.

Avuy se troban en l' iglesia de les Caputxines. Domá comensarán en l' iglesia de Sant Pere.

Establiment tipogràfic del DIARI DE GERONA. Pujada de Sant Feliu, núm. 3.

Secció Comercial

MERCATS Y FIRES

ESPECIES	MESURES	La Bisbal	Gerona	Olot	St. Coloma de Farnés.	Banyoles	Cassà	Figueres
		Die 22.	Die 23.	Die 25.	Die 25.	Die 27.	Die 27.	Die 28.
Blat.	QUARTERA	15'50 Ptas	15'00 Ptas	15'00 Ptas	16'00 Ptas	14'50 Ptas	16'00 Ptas.	14'00 Ptas.
Mastay.	DE 80 LITRES	13'50 »	13'00 »	13'00 »	14'00 »	13'00 »	13'00 »	13'00 »
Ordi.	»	8'75 »	8'00 »	08'00 »	9' »	9'00 »	10'00 »	7'00 »
Ségol.	»	13 »	11'50 »	10'00 »	12'00 »	00 »	12'00 »	00'00 »
Civada.	»	8'00 »	7'50 »	17'00 »	9'00 »	8'00 »	8'00 »	7'50 »
Bessas.	»	16'00 »	16,00 »	12'00 »	17'00 »	00 »	16'00 »	11'50 »
Mill.	»	11 »	12'00 »	11'00 »	14'00 »	12'00 »	12'00 »	12'00 »
Panis.	»	11 »	11'00 »	11'50 »	12'50 »	10'00 »	10'00 »	10'00 »
Blat de moro	»	12'50 »	12'50 »	10'00 »	12'00 »	12'50 »	13'00 »	12'50 »
Fajol.	»	»	11 »	8'50 »	11'00 »	11'00 »	11'00 »	00 »
Llobins.	»	8'00 »	»	12'00 »	8'50 »	09'00 »	9'00 »	0 »
Fabas.	»	13'00 »	12'50 »	13'00 »	12'00 »	12'50 »	13'50 »	11'50 »
Fabó.	»	»	14 »	22'00 »	13'00 »	14 »	14'50 »	13'50 »
Fassols.	»	»	22'00 »	20'00 »	20'00 »	20'00 »	20'00 »	21'00 »
Monjetas	»	28 »	26 »	00'00 »	27' »	27 »	25'00 »	28'00 »
Vellanas	Quart. 100 l.	»	»	00'00 »	23' »	»	»	»
Nous.	»	»	»	10'00 »	»	»	18'75	»
Castanyas	»	»	»	00'00 »	»	»	»	»
Trumfes.	41'60 l.	6 »	7'00 »	6 »	5'00 »	8'00 »	6'00 »	6'50 »
Ous.	dotzena.	0'75 »	0'90 »	0'80 »	0'95 »	0'85 »	0'80 »	0'85 »

ESTABLIMENT TERÀPICH-SULFURÓS

dirigit per los Doctors

D. JOSEPH PUIGCARBÓ

D. AGUSTI BASSOLS Y PRIM.

Caspe, 7 (junt al Teatre de Novetats). Teléfono, 301
BARCELONA.

Aquest establiment, provehit de tots los avenços moderns, y també de perfeccionades calefacció y ventilació per medi del vapor, está destinat á:

Hidroterapia

Duxes comuns y sulfurosos de totes classes (anémies, nervosis, gastralgies, reumatisme, neurastenia, etc.)

Balneoterapia

Banyos comuns, sulfurosos, medicinals.—Banyos russos.—Bany turch.

Neumoterapia

Ayre comprimit y rarefet, oxigeno, nitrógeno, at-mósferes creosotades y altres.—(Bronquitis, catarrós crónichs, tisis incipient, asma, etc.)

Sulfoterapia

Que consta de:

a) Aygues sulfurosos pera beguda, semblants á les de la Puda, Archena, Betelú, Bagneres de Luchón, etc. (Herpes, enfermetats secretes, limfatisme, escrófula, etc.)

b) Pulverisacions sulfurosos (Angina é irritacions herpètiques del canyó, faringitis, bronquitis, etc.)

c) Baus ó inhalació (Bronquitis, asma, tós herpes, etc.)

d) Vapórari ó inhalació difusa (Bronquitis, catarrós crónichs, coqueluche, etc.)

Aquestes aygues—dites Aygues sulfurosos de Barcelona—se usan ab éxit crexent en los molts casos en quins está indicat lo tractament sulfurós. També se despatxan embotellades.

Massoterapia

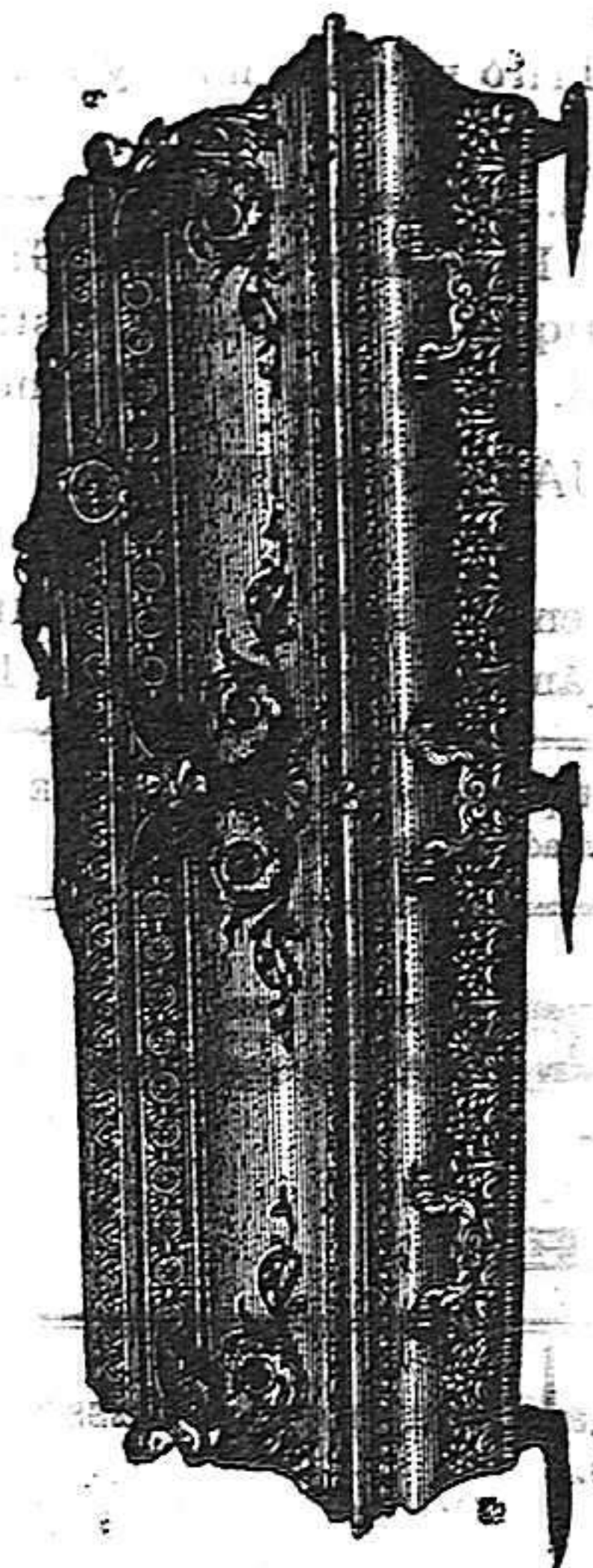
local y general (girades, torçedures, fractures, reumatisme, etc.)

Electroterapia.

Consulta de malalties cróniques y nervioses, per lo Director **DR. PUIGCARBÓ**, de les 11 del matí á la 1 de tarde y de 5 á 7 de la tarde.

Consulta de malalties de l'aparat respiratori, per lo Director de la secció neumoterápica, **DR. BASSOLS Y PRIM**, de 10 á 12 del matí y de 6 á 7 de la tarde.

LA NEOTAFIA

En aquest gran establiment si hi troba á totes horas un assortit complet de baguls fotogràfics, de totes mides, des de 1/8 infim propi de cinch pessetas en avant. S'envian á domicili.
Dirigirse á **LA NEOTAFIA**, Cort-Real, —18,— GERO-NA.

Gran establiment artístich fotogràfich

dirigit per **JAUME CAROLÀ**

Gerona, Rambla d'Alvarez, 2, últim pis.

(Premiat ab medalla d'or, diplomes, y certificat de tenir aprobats los estudis superiors de pintura á l'Academia de Barcelona.)

Especialitat per retratos al oli y al llapis. Retrats fotogràfich artístichs superiors, de tots preus y grandaries. Combinació ab l'acreditada fotografia barcelonesa, dirigida pels Srs. Bonet y Pujol.

Reproduccions de totes classes tretes de fotografies per fetes malbé que sien.

Retrats de busto y proporció natural per lo procediment dit «Platintopia» á 25 pessetes un.

Se retrata á domicili.

NOTA: Pera qualsevol encàrrech dirigir-se al amo de la Perruqueria de Cot.

Máxim Fernandez

PERRUQUER DE S. M.

Aygua Minóxima vegetal pera tenyir lo cabell. No té rival en lo mon, perquè á més de sos efectes maravellosos, no taca ni perjudica la pell en lo més mínim.

Aquest assombrós y sorprendent especí-fich, se ven en dita perruqueria,

24, RAMBLA DE LA LLIBERTAT, 24
GERONA

Grans rebaixas al engrós.

També s'troba en venda en dit establiment la

Tintura americana instantánea

Establiment de Don Pere Prunell

S'hi trobará un gran assortit de camisas, corbatas, colls y punys, sedas y llanas y demás articles de novetat pera vèstits de senyora.

PREUS LIMITADISSIMS

Voltas de la Rambla, cantonada al carrer de Besadó, 26, Gerona

JOAN GRIVÈ

Progrés (carrer Nou) 10, Gerona

Aparatos d'il·luminació per gas y petroli.

Serveys complets de cuyna. Cereria.

Instalacions de para-llamps, campanetas eléctricas y teléfonos, á preus limitadissims.

Curació de malalties de la boca.—Empastres, Orificacions.—Extraccions sense dolor. Dentadures artificials.

AUDOUARD-DENTISTA.

Ab titol de la Facultat de medicina de Madrid

Forsa, 1, primer
GERONA.

SUCURSAL JUNCOSA

Plass de la Constitució, número 13
GERONA.

Casa especial en xocolates, cafés, su-cres y thés.

OBRAS

Don Carles Bosch de la Trinxeria

Recorts d'un excursionista	4	Ptes.
Plá y montanya	3	«
L'hereu Noradell	3	«
De ma cullita	2'50	«
Montalbá	3	«
L'hereu Subirá	3	«
Tardanías	2'50	«
Acaba de publicarse		
Lena	4	«

Deliberacions de la primera Assamblea general de delegats de l'Unió Catalanista, tinguda á Manresa en lo mes de Març de 1892.—Tema de discussió.—Bases pera la Constitució regional Catalana.

Un volúm de 244 planes 2 pessetes.

Se venen totes en la llibreria de D. Joseph Franquet y Serra, carrer de la Argen-teria, número 26.—GERONA.

ESTABLIMENT Y TALLER DE PAU CASSÀ

PINTOR Y EMPAPERADOR

Magnífichs mostruaris de papers pera decorar habitacions desde 25 céntims á 30 pessetas la pessa.

Cromos, motlluras, y transparents cuadros

Novetat, bon gust y economia

Gerona.—Baixada del Pont de pedra, 14

ESTABLIMENT

DE

Don Francisco Sabater

SOMBRERERIA

S'han rebut las últimas novetats per la pró-xima temporada; los preus sumament eco-nómichs.

CAMISERIA.—SASTRERIA PER NOYS.

Especialitat en trajos pera col·legials

3, Rambla d'Alvarez, 3^a

FILL DE FRANCISCO VILARDELL Y COMP.

SALT

MOLÍ FARINER

SISTEMAS AUSTRO-HUNGAR Y DE MOLAS

Tant per l' un com per l' altre sistema 's fan las moltas á preus sumament módichs.

Depósit de baguls

SE VESTEIXEN Y VETLLAN MORTS

PREUS SUMAMENT MODICHS

LLEÓ SABADÍ.—23, Ballesterias, 23.—GERONA

SABATERIA

DE

JOSEPH M.^A VENTÓS

Calsat pera senyors, senyoras y nens.

Especialitat pera 'l que s'encarregui expressament.

LO GERONÉS

Semanari porta-veu del «Centre Catalanista de Gerona y sa Comarca»

Redacció y Administració: Sabateria Vella, número 2, primer

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

			trimestre
		pesseta	idem.
Gerona.	1	1'25	idem.
Fora.		1'50	
Extranger...			

Un número sol, 10 céntims.